

Posudek na magisterskou diplomovou práci Bc. Josefa Juráně „Pilotní studie k problematice výskytu Euglenophyta v České republice“

Vypracovala: RNDr. Olga Skácelová, PhD., katedra botaniky, přír.fak. JČU

Předmětem magisterské diplomové práce J. Juráně je skupina floristicky málo zpracovaná. Ač jsou její nejběžnější zástupci všeobecně známi, druhová bohatost je málo poznaná a to platí i pro území České republiky. Poznání často také komplikuje zmatek v druhovém určení, kdy se za popisem nových druhů může skrývat i jiná morfologická forma druhu už dříve popsaneho. Bádání ve starších zdrojích prokázalo pečlivost a důslednost diplomanta, naprosto odlišnou od běžně povrchně zpracovávaných rešerší a databází. Podstatné je, že zaujal kritické stanovisko k poslednímu publikovanému prodromu sinic a řas ČR autorů (Pouličková et al. 2004) a nepřejal mechanicky data, jako je to dnes běžné. Šel do zdrojové literatury i vyhledal další v této databázi opomenuté prameny. Navíc získal přístup a zpracoval ikonotéky algologů J. Lukařského a zesnulého Jindřicha Permana, v nichž našel v nich nepublikovaná data o nových nálezech pro ČR. Tímto je Juránova práce dobrým příkladem pro další studenty, kteří budou zpracovávat další skupiny nebo území.

Na základě podrobného prostudování zahraniční literatury o krásnoočkách přistoupil i k revizi druhu *Euglena sanguinea*, která se zřejmě skrývá pod popisem několika dalších druhů na základě stádia, ve kterém ji autoři našli – zde precizně zdůvodňuje, o jaké znaky se jednalo a proč usuzuje na příslušnost k druhu *E. sanguinea*.

Vypsány a zhodnoceny jsou druhy popsané z území ČR – kdy, kým, kde se vyskytují u nás a ve světě. Zde bych ráda viděla i typ stanoviště kvůli ekologickým nárokům jednotlivých druhů, ale to možná ve zdrojové literatuře ani nebylo. U nálezů svých a kolegů Jurák typ stanoviště uvádí.

Pilotní studie k červenému seznamu řas je počinem průlomovým. V průběhu práce autor jistě musel kritéria používaná pro vyšší organismy přehodnocovat, aby byla použitelná pro řasy. Nakonec došel ke 3 kategoriím. Klasické kategorie používané pro vyšší rostliny nejsou pro řasy vhodné kvůli malé prosbíranosti, resp. nedostatku publikovaných údajů. Proto je třeba, aby se návrhem v rámci jednotlivých skupin zaujímal ten, kdo se skupině podrobně věnuje, má prosbírány různé typy biotopů (jako např. Jan Šťastný z MU) a diskutuje o ní se širším okruhem algologů kvůli jejich zkušenostech a nepublikovaným datům.

Jako drobné doplnění literatury připomínám vlastní práci SKÁCELOVÁ O. (2006): Osídlení nově vzniklých biotopů na výsypce Sokolovského uhelného revíru sinicemi a řasami. In: Prach K. et al. (eds.): Botanika a ekologie obnovy. - Zprávy České botanické společnosti, Materiály 21: 141-150, kde je zmíněn masový výskyt extrémofilní *Euglena mutabilis* v kyselých vodách výsypek.

Drobné překlepy (jako třeba chloplasty místo chloroplasty na str. 17) a stylistické nepřesnosti kvalitu práce diplomové v podstatě nesnižují, spíše budí u čtenáře úsměv.

Oceňuji také svěží styl, jakým je odborné téma podáno.

Navrhuji hodnocení stupněm 1 - výborně.

České Budějovice 13. ledna 2012

RNDr. Olga Skácelová, PhD.

HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce: **Bc. Josef Juráň**

Název práce: **Pilotní studie k problematice výskytu Euglenophyta v České republice**

Vedoucí práce: Doc. RNDr. Jan Kaštovský, Ph.D.

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Přírodovědecká fakulta

Diplomová práce odpovídá v plném rozsahu zadání. Práce je přehledně a logicky strukturovaná, obsah jednotlivých kapitol na sebe navazuje a koresponduje s jejich názvy. Rozsah kapitol je naprosto vyčerpávající.

Práce obsahuje výborně zpracovanou rešerši; floristický průzkum; nálezovou databázi jak z vlastních sběrů, tak i literárních zdrojů. Ve výsledcích jsou zahrnuty i nově nalezené taxony pro ČR pouze z vlastního průzkumu nebo z nepublikovaných dat. Velká část výsledků je věnována jednotlivým druhům popsaných z ČR. Ke všem druhům ve výsledcích je podrobný popis, rozšíření a jsou doplněny obrazovou přílohou. Důkladně zpracovaná je také kapitola o druhu *Euglena sanguinea*. Návrh Červeného seznamu je dobře a jasně zpracován. V práci nechybí i přehledně zpracované popisy studovaných lokalit.

Autor se dlouhodobě a precizně věnuje skupině Euglenophyta a získané znalosti uplatnil také ve své diplomové práci. Studie o krásnoočkách z našeho území nejsou časté a většinou jen floristicky zaměřené, ucelená studie v naší republice chyběla.

Dotazy:

Které z navržených druhů do Červeného seznamu autor sám pozoroval?

Jaký má autor názor na počet druhů z naší republiky? Bude počet druhů ještě razantně stoupat s dalšími studiemi?

Jakým způsobem fixoval autor pohyblivé krásnoočka při focení v optickém mikroskopu? Zkoušel elektronovou mikroskopii využít i u jiných rodů než *Trachelomonas* a *Phacus*?

Závěrečné zhodnocení práce

Velmi kvalitní diplomová práce Josefa Juráně přináší dosud nové údaje o skupině Euglenophyta. Obsahuje celkové zhodnocení výskytu krásnooček na našem území založené nejen na literární rešerši, ale i na dlouhodobém a precizním vlastním výzkumu. Diskuze a závěr jsou přehledně a správně formulovány. Stanovené cíle práce byly nadstandardně splněny.

Diplomová práce je ucelená s jasně formulovanými cíly a získané výsledky jsou prezentovány věcně a přehledně. Také po formální stránce je diplomová práce zpracována velmi pečlivě.

Diplomant v předložené práci dokázal, že je schopen samostatně zpracovat a interpretovat výsledky své vědecké práce. Celá diplomová práce je velmi pečlivě zpracována do všech detailů.

ZÁVĚR: Práci doporučuji k obhajobě

Celkové hodnocení: **v ý b o r n ě**

V Ostravě dne 12.1.2013

.....
oponent